

democraat

juni 1971 - 4e jaargang no. 3

democraat

uitgave van de politieke
partij Democraten '66

eindredacteur:
Jan G. Huygens
Van Trigtstraat 24
Den Haag
Tel. 070-242761

administratie:
Democraat
Keizersgracht 576
Amsterdam
Tel. 020-226996
Postgiro:
1477777 t. n. v.
Administratrice
Democraat

advertentietarieven
bij het secretariaat

Druk Luna Delft

DE OPDRACHT VAN D'66

Een tweetal verkiezingen voor de Tweede Kamer heeft uit het idee, dat in de zomer 1966 werd geboren, een serieuze partij doen groeien. Een partij die de volgende keer het lijstnummer "vijf" zal voeren en die daarmee het niveau heeft bereikt van bewegingen als de ARP, die in een eerdere fase van de Nederlandse politieke geschiedenis een belangrijke functie vervulde in de besluitvoering. Dit alles legt de leden van D'66 een aantal verplichtingen op die hier zullen worden besproken. Er zullen twee zaken moeten worden afgezworen: De eerste is: het institutionele wantrouwen.

De andere: de poging tot vrijblijvendheid.

Er zullen moeten worden ontwikkeld en aangeleerd, de volgende zaken: goed organiseren, verantwoord communiceren, verantwoord voorbereiden, de maatschappij modern doordenken en verantwoordelijkheid dragen.

D'66 is ontstaan op een moment dat de gezagsstructuren, die vele eeuwen golden voor de zoveelste maal als onvoldoende werden herkend.

D'66 doet een poging om datgene wat met name aan het eind van de achttiende eeuw werd gepoogd te ontwikkelen nu echt door te zetten.

Het is logisch dat in de aanvangsperiode van D'66 wantrouwen in de instituties groot was en is. Het is logisch want anders waren we nooit begonnen.

Het is nu nodig in eigen organisatie vertrouwen te schenken in anderen. Vertrouwen is immers de basis van de samenleving waarheen we onderweg zijn.

In de oude structuur was de macht in handen van weinigen en velen mochten volgen. Dit heeft geleid tot een instelling van vrijblijvendheid die we echter in D'66, als we echt in onze ideeën geloven, moeten verliezen. We zullen dan vele anderen moeten overtuigen van het juiste en noodzakelijke van wat ons bezielt.

Dit is eigenlijk onze opdracht in D'66, nu in 1971.

Dat betekent dat we snel moeten zorgen voor een grote en goede organisatie. Te veel hebben we immers gemerkt bij onze laatste campagne dat elk goed plan, elk goed idee kan mislukken bij een onvoldoende organisatie.

Het is dus de eerste taak voor het HB

op dit punt de zaak goed op een rijtje te zetten.

Verder zal de communicatie in D'66 verantwoord moeten zijn als technies mogelijk is. Als de organisatie met een goedwerkend bureau goed is opgezet zal deze communicatie metterdaad kunnen functioneren.

Dit is de tweede eis voor een HB.

In de derde plaats zal onze planning moeten zijn dat alle activiteiten zo zijn voorbereid dat niemand, waar ook, wordt verrast met gebeurtenissen of vragen waarop men had kunnen zijn voorbereid.

De moderne technieken kunnen ons voldoende modellen leveren om ook hier onze organisatie te verbeteren.

Vervolgens zullen we de maatschappij waarin we leven en die we in de toekomst willen beleven modern moeten doordenken.

Onze Progressieve Volkspartij zal mede op het resultaat van dit doordenken moeten zijn gebaseerd.

Het beleidsplan kan daarbij de basis zijn. Het is de taak van het HB de leden in de afdelingen en werkgroepen hiertoe te motiveren.

Tenslotte zullen we ons moeten realiseren dat we met een serieuze zaak bezig zijn met 11 mensen in de Tweede Kamer en 6 in de Eerste Kamer, velen in de staten en meerderen in de raden, met enkele wethouders.

Dit betekent verantwoordelijkheid dragen door hen en door die vele anderen die wel in D'66 zitten maar niet op deze posten. Om deze afgevaardigden te steunen en te werken aan de uitbreiding van deze kring. Het HB zal op 19 juni met de afdelingen hierover gaan praten opdat de leden later dit jaar op een kongres het resultaat als beleidslijn vast leggen en aanvaarden. Wij vragen uw aller steun want het gaat om ons leven en onze toekomst en niet alleen van D'66.

H. L. Verhaar.

inhoud

De opdracht van D'66	2
D'66 parlement gevraagd	3
Geen D'66 parlement gevraagd	3
Belangrijkste initiatieven van D'66 in 4 jaar 1967 - 1971	4
Vooruitstrevende volkspartij	6
Derde Wereld	7
Verslag van een provinciaal congres	7
Vrijheidsrechten en informatie-verwerking	7
Wat willen jullie nou?	8
Politiek van de boekenplank	8
Besluitenlijst van de algemene ledenvergadering gehouden te Amsterdam op 27 februari 1971	9
Taakverdeling D'66 in de eerste kamer	12
Uit de tweede kamerfractie	13
D'66 in EK + TK	13
Mededelingen van het hoofdbestuur	13
Nieuw hoofdbestuur	14
D'66 commissies	14
Vrouw van kamerlid op de bon	15
Ombudsman en democratie	15
Verkiezingen in cijfers	16

D'66 - PARLEMENT GEVRAAGD

In het afgelopen jaar hebben zich een aantal zaken voorgedaan waaruit duidelijk bleek dat het voor het Hoofdbestuur in de huidige structuur van D'66 niet altijd zo gemakkelijk is om voldoende ruggespraak met de partij te houden en toch snel tot besluiten te komen. De al dan niet open deelneming via de afdelingen is een langdurig proces, waarvoor niet altijd genoeg tijd beschikbaar is en dat ook maar een beperkt aantal keren per jaar in gang gezet kan worden. Afdelingsvergadering kan men nu eenmaal niet al te dikwijls uitschrijven en er zijn ook veel belangrijke plaatselijke kwesties te bespreken. Congressen kunnen al evenmin onbeperkt worden gehouden en vergen bovendien een vrij lange voorbereiding. De ervaring heeft inmiddels geleerd dat het aantal te behandelen onderwerpen per congres aan een maximum is gebonden.

Tot op zekere hoogte kan hiermee de wrevel van sommige D'66 leden worden verklaard, over de gang van zaken rondom het plan om gesprekken te organiseren tussen KVP en PvdA. Ook het besluit om met PvdA en PPR een initiatief-voorstel tot grondwetswijziging in te dienen dat maar zeer gedeeltelijk overeenstemde met het partijprogramma, werd genomen zonder dat anderen dan het Hoofdbestuur en de Staatsrechtcommissie er in gekend waren, of hadden kunnen worden.

Er is een duidelijke behoefte aan een snelle en doeltreffende methode om de partij te betrekken bij belangrijke actuele zaken waarmee de Kamerfractie of het Hoofdbestuur geconfronteerd worden. Het continue enquête systeem van D'emocraat schijnt niet erg geschikt omdat het lang niet zeker is dat de inzenders voldoende representatief zijn en ook omdat D'emocraat met nogal grote tussenpozen verschijnt. Het middel is verder niet te gebruiken voor ingewikkelder vragen, waarop meer antwoorden mogelijk zijn dan ja, nee, géén mening. Het grootste nadeel is tenslotte dat er geen overleg bij mogelijk is. Het zgn. sample is een veel aantrekkelijker oplossing, maar is erg kostbaar doordat de reis- en verblijfskosten van de door loting aangewezen deelnemers moet worden vergoed. Bovendien zijn de ervaringen die tot nog toe zijn opgedaan met de opkomst niet erg bemoedigend. Het is dus de vraag of het mogelijk zal zijn regelmatig sample-bijeenkomsten te houden, hoe

gewenst dat ook is.

De Staatsrechtcommissie bepleit daarom de instelling van een D'66 parlement, een vertegenwoordigende vergadering, waarmee Hoofdbestuur en Fractie belangrijke zaken, waarvoor geen tijd is om ze op een congres te behandelen, kunnen overleggen. Dit parlement zou ook het Hoofdbestuur en de Fractie om alle gewenste inlichtingen moeten kunnen vragen en controle op de taakuitoefening van het Hoofdbestuur kunnen uitoefenen. Daarom zou het gezelschap niet alleen op verzoek van het Hoofdbestuur of de Kamerfractie, maar ook op eigen initiatief bijeen moeten kunnen komen. Vanzelfsprekend zou een D'66 parlement zijn eigen voorzitter kiezen. Deze zou alle agenda's, convocaties en verslagen van H. B. (en D. B.) vergaderingen moeten ontvangen om zo goed mogelijk te weten wat er allemaal aan de orde is dat wellicht voor een behandeling in het D'66 parlement in aanmerking komt. Er wordt gedacht aan + 50 leden voor 2 jaar te kiezen door de D'66 leden volgens hetzelfde systeem dat in het partijprogramma voor de 2^e kamer wordt aangeprezen. Dat heeft dan nog het nevenvoordeel dat enige ervaring met zo'n stelsel wordt opgedaan.

Nadrukkelijk wordt gesteld dat het niet de bedoeling is om enigerlei bevoegdheid aan het congres (de A. L. V.) te ontnemen. De hoofdtak van het D'66 parlement zou zijn om een - voorlopig - D'66 standpunt te formuleren over spoedeisende kwesties waarvoor dat noodzakelijk is. Daarnaast zou het parlement wanneer het daar aanleiding toe ziet het Hoofdbestuur om rekening en verantwoording kunnen vragen over het gevoerd beleid, maar zonder de bevoegdheid om het Hoofdbestuur opdrachten te geven.

Niet iedereen zal zich verheugen over een dergelijke stap naar een meer indirecte vorm van democratie, die de instelling van een vertegenwoordigend lichaam nu eenmaal is. Het voorgestelde parlement zou echter niet in de plaats komen van de directere vormen als congres en raadpleging via de afdelingen. Het is alleen bedoeld als aanvulling daar, waar nu leemten bestaan. De opsteller ziet graag uw reactie tegemoet:

F. Plate
Kinkelenburg 8
Ugchelen (Apeldoorn)
tel. (05760) 34898

GEEN D'66 PARLEMENT GEVRAAGD

Dat het hoofdbestuur niet voldoende ruggespraak met de leden heeft kunnen houden over belangrijke beslissingen is een feit, dat ik niet kan en wil tegenspreken.

Echter, ik zie dit niet als motief voor het instellen van een Parlement-Partijraad of hoe we dit ook willen noemen, daar er aan dit Parlement -volgens mij- meer nadelen dan voordelen zijn verbonden.

In de eerste plaats gaat dit Parlement in de voorgestelde versie al direct tornen aan de bevoegdheden van de algemene ledenvergadering, namelijk het Parlement krijgt bevoegdheid om controle op de taakuitoefening van het hoofdbestuur uit te oefenen. Dit is in lijnrechte tegenspraak met het huishoudelijk reglement, waar vermeld staat dat het hoofdbestuur goedkeuring van zijn beleid kan krijgen door een A. L. V.

Het tweede bezwaar is dat de leden toch niet voldoende informatie krijgen en invloed op de beslissingen kunnen uitvoeren, en wel om twee redenen.

- 1) Het is nooit zeker dat deze ongeveer 50 mensen in alle opzichten de mening van de leden kunnen weer-geven.
- 2) Als er door het hoofdbestuur een snelle beslissing genomen moet worden, hoe trommel je dan zo snel mogelijk 50 mensen bij elkaar die dan ook nog op korte termijn een éénsluitend advies moeten (kunnen) geven?

We moeten ons wel realiseren dat het hoofdbestuur een mandaat heeft om beslissingen te nemen zonder raadpleging van de afdelingen c.q. de leden (H.H.R. art. 30-2)

Het is echter niet mijn bedoeling om alleen maar kritiek te leveren, daarom volgt het onderstaande alternatief: Onze uitgangspunt filosofie moet zijn "meer mensen bij D'66 te betrekken" daartoe staan ons twee wegen ter doel. A communicatie via het papier B mondelinge communicatie De papieren communicatie staat voor de Democraat, deze Democraat dient iedere maand op een vaste datum te verschijnen. Opgenomen wordt een uittreksel uit de notulen van de H. B. en D. B. Vergaderingen, mededelingen van het hoofdbestuur en de beide Frakties.

Voorts een verslag van de activiteiten van het hoofdbestuur in belangrijke aangelegenheden.

De afdelingen en regio's kunnen de

Democraat dan tevens gebruiken voor het aankondigen van vergaderingen en verslagen daarvan plaats.

MONDELINGE KOMMUNIKATIE

Dit is uiteraard de meest doeltreffende, maar tevens de meest moeilijk te organiseren manier om een optimale communicatie te verkrijgen. Hiervoor hebben we de volgende mogelijkheden:

- 1) de A. L. V. (het kongres)
- 2) de vergaderingen met afdelingen
- 3) de regionale kontakten.

Wanneer we met punt 1) beginnen is het snel duidelijk dat een kongres over het algemeen aan een strakke agenda gebonden is en twee maal per jaar plaats vindt. Daarom is dat voor het geven van informatie niet de meest geschikte plaats.

punt 2.-

Dit werkt praktischer wanneer we van de volgende formule uitgaan. Op deze vergaderingen legt het hoofdbestuur een aantal problemen en meningen ter discussie, b.v. over communicatie en informatie.

De afdelingsvoorzitters bespreken dit in hun ledenvergadering en komen met die uitslag daarvan op een volgende vergadering of kongres. Dit geeft dan de vereiste wisselwerking. Hierbij ga ik dan uit van 4 vergaderingen plus 2 kongressen per jaar wat neerkomt op een vergadering per 2 maanden. Voor politieke -aktuele problemen- kunnen we "open studiedagen" beleggen, iedere maand één over één onderwerp, maar daarover elders meer in dit nummer.

punt 3.-

Dit is de meest effectieve manier van communicatie, vooral wanneer we van de volgende gegevens uitgaan. Er zijn 24 hoofdbestuursleden. (inclusief de regionale mensen) en ongeveer 180 afdelingen. Ieder H. B. lid krijgt 8 afdelingen toegewezen, waar hij/zij regelmatig de vergaderingen bijwoont. Enerzijds kan het HB-lid informatie geven over de werkwijze van het hoofdbestuur, anderzijds blijft hij steeds op de hoogte van wat er leeft onder de leden, en kan dit in het hoofdbestuur regelmatig ter discussie brengen. Deze hele manier lijkt mij het meest effectief om regelmatig zoveel mogelijk mensen te informeren en om van hun problemen en wensen op de hoogte te blijven, terwijl dit minder mensen hun vrije tijd kost, dan bij het Parlement.

Hopende hiermede iets aan de discussie bijgedragen te hebben, verneem ik gaarne reacties op mijn alternatief.

P. C. M. Hijmans

BELANGRIJKSTE INITIATIEVEN VAN D'66 IN 4 JAAR 1967-1971

I. WONEN.

1. D'66 was de eerste politieke partij, die pleitte voor de vervanging van de zgn. objectieve subsidies per woning door individuele huursubsidies. Deze gedachte is thans algemeen aanvaard.
2. Op aandringen van D'66 zijn de mogelijkheden voor door de overheid te verlenen hypotheekgaranties verruimd, zowel voor wat betreft de partikuliere huurbouw, de woningcorporaties, de eigen woningen als de oude woningen.

II. SOCIALE ZAKEN:

3. D'66 was de eerste partij, die in de Tweede Kamer protesteerde tegen de discriminatie tussen de invaliden van vóór en na 1 juli '67. (zie aparte bijlage m.b.t. de oud invaliden)
4. In een openbare commissievergadering van juni 1970 is door D'66 gepleit voor afschaffing van de bestaande maximumuitkeringsduur van 2 jaar van de WWV voor oudere werknemers. D'66 wilde hiermee voorkomen dat oudere werknemers, die niet meer aan de slag kunnen komen, na 2 jaar ondersteuning uit de WWV zouden moeten terugvallen op de bijstandsuitkeringen (ABW). Een motie-Nypels van deze strekking werd echter in januari 1971 door de Kamer verworpen.
5. Bij de behandeling van de algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) kwam D'66 met een alternatief wetsvoorstel, dat tot strekking had een vermindering van de buitensporig hoge pensioenrechten voor ministers, staatssecretarissen, Tweede Kamerleden, gedeputeerden en wethouders tot het peil van de ambtenaren. Dit alternatieve voorstel werd evenwel met grote meerderheid verworpen: buiten D'66 stemden alleen de PSP en 3 leden van de PvdA vóór.

III. ONTWIKKELINGSSAMENWERKING:

6. D'66 heeft steeds benadrukt, dat bij de bepaling van de omvang van de Nederlandse hulp dient te worden uitgegaan van de behoeften van de ontwikkelingslanden, zoals aangevoerd door de Verenigde Naties en de Wereldbank. Dit uitgangspunt is gaandeweg overgenomen door de

Nederlandse regering.

7. D'66 heeft fel geïntereesseerd tegen opzet en structuur van de in 1970 door de regering en het bedrijfsleven opgerichte Financiering maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. (FMO). Samen met de PPR, ARJOS, JOVD, KVPJG, Pax Christi, Werkende jeugd CNV, het NVV-jongerencontact en de Katholieke Werkende Jongeren werd een gemeenschappelijke verklaring tegen het wetsvoorstel van Minister Udink ondertekend (jan. 1970). Het wetsvoorstel werd niettemin vrijwongewijzigd door de regeringspartijen aangenomen.
8. Door D'66 (Imkamp) werd op 16-12 '70 een motie ingediend om de ontwikkelingssamenwerking niet door politiek-ideologische tegenstellingen te laten bepalen en dientengevolge aan Cuba financiële en/of technische hulp te verstrekken. Ook deze motie werd door de regeringspartijen verworpen.

IV. BUITENLANDSE ZAKEN:

9. In 1967 stelde D'66 voor om via het sturen van een brief aan het Amerikaanse Congres te trachten de Amerikaanse Vietnam-politiek in matigende zin te beïnvloeden. Dit voorstel werd door een grote Kamermeerderheid afgewezen (regeringspartijen en PvdA).
10. In 1970 nam de Tweede Kamer een motie-Visser aan, waarin kritiek werd geleverd op het Nederlandse stemgedrag in de Verenigde Naties inzake de Portugese koloniale politiek in Afrika.
11. In november 1970 stelde D'66 (Imkamp en Visser) schriftelijke vragen n.a.v. de weigering van de Minister van Buitenlandse Zaken om zijn ambtenaren te laten deelnemen aan een forum in het kader van de Vredesweek m.b.t. de Nederlandse houding tijdens de Algemene Vergadering van de VN.

V. STAATSRECHT:

12. Tezamen met de PvdA en PPR werd een initiatiefwet bij de Tweede Kamer ingediend tot realisering van het meerderheidsvoorstel van de staatscommissie Cals-Donner (rechtstreeks gekozen kabinetsformateur, beperkt distrikten-

stelsel). Nadat de rechtstreeks gekozen formateur door de Kamer was verworpen, werd het initiatief-wetsontwerp door de indieners ingetrokken.

VI. DEMOKRATISERING van de ONDERNEMING:

13 Een motie van D'66, waarin de regering gevraagd werd een studie te verrichten m.b.t. de discriminatie van categorale werknemersorganisaties, werd begin 1971 aangenomen.

14 Door aandrang van D'66 kwam een overleg tussen de regering en de drie bonden van gepensioneerde ambtenaren (tezamen 120.000 leden) inzake pensioenvraagstukken tot stand.

15 D'66 heeft er verder voortdurend op aangedrongen de volgende organisaties in de bestaande overlegcolleges (SER, adviescolleges enz.) te betrekken: de invalidenorganisaties (WSW), de Nederlandse Centrale voor Hoger Personeel (NCHP), de Federatie van werknemersorganisaties (FEWO) en de Nederlandse Toonkunstenaarsbond (NTB).

N.B.: De hierboven genoemde initiatieven stemmen in zoverre onderling overeen dat het hier steeds gaat om (werknemers)organisaties, die niet bij de drie vakcentrales zijn aangesloten.

16 Bij de behandeling van de wet op de ondernemingsraden kwam D'66 via amendering praktisch met een alternatief wetsvoorstel.

De belangrijkste elementen hierin waren:

- a) instelling van een personeelraad, waarvan niet de directeur, maar een personeelslid als voorzitter zou fungeren;
- b) vetorecht van de personeelsraad inzake belangrijke beslissingen (fusie, sluiting, verplaatsing, bestuursbenoeming);
- c) verkiezing van de personeelsraad via vrije lijsten en zonder privileges van bepaalde organisaties.

VII. ONDERWIJS:

17 D'66 heeft in de afgelopen 4 jaar benadrukt dat er vanuit een oogpunt van democratisering van het onderwijs zowel aan het openbaar als aan het bijzonder onderwijs bijzondere eisen moeten worden gesteld n.l.:

- a) afkeuring van de gesloten stichtingen voor wat betreft het bijzonder onderwijs en
- b) invoering door de overheid van democratische bestuursvormen in het openbaar onderwijs.

18 Daarnaast heeft D'66 steeds gepleit voor een behoorlijke rapportage en evaluatie van de initiatieven, die het gevolg zouden zijn van de democratisering van het onderwijs (zie 17.). Dit zowel met betrekking tot het niet-wetenschappelijk als met betrekking tot het wetenschappelijk

onderwijs.

19 D'66 heeft ('al lang voor het ontstaan van DS'70) gepleit voor een betere controle op de zeer snel stijgende overheidsuitgaven t.b.v. het onderwijs. De politieke beslissingen moeten niet slechts betrekking hebben op de nieuwe activiteiten, maar in gelijke mate op de bestaande uitgaven. Voor het niet-wetenschappelijk onderwijs is D'66 voorstander van de oprichting van een Instituut voor Schoolbegrotingen; voor het wetenschappelijk onderwijs is de partij voorstander van een planmatige aanpak langs de lijnen van het Mc-Kinsey-rapport.

20 De werkgroep Onderwijs van D'66 heeft het initiatief genomen tot samenwerking met de wetenschappelijke bureau's van andere politieke partijen. De response is tot nu toe vrij gering.

VIII WETENSCHAPPEN:

21 De D'66 fractie was in 1968 de eerste voorstander van een Minister van Technologie. De fractie vroeg de regering om een advies van de Raad van Advies voor het Wetenschapsbeleid over deze kwestie. De Raad van Advies heeft nu aanbevolen een staatssecretaris met de verantwoordelijkheid voor het wetenschapsbeleid te belasten. D'66 ziet dit als een tussenoplossing. Bovendien stelde de fractie van D'66 voor om in de Tweede Kamer een Vaste Commissie voor Technologie in te stellen. Over dit voorstel zullen de Vaste Kamercommissies van Economische Zaken, Kernenergie en Onderwijs en Wetenschappen nog advies uitbrengen.

IX JUSTITIE:

22 Dankzij de motie-Rietkerk-Goudsmit, die door de Kamer werd aangenomen (1971), zal er een echte Ombudsman komen, d.w.z. onafhankelijk van het Parlement (volgens Zweeds model).

23 Via een motie-Goudsmit vroeg D'66 erop aan dat iedereen de mogelijkheid van inzage en zonodig bestrijding dient te hebben t.a.v. gegevens de persoon in kwestie betreffende (o.a. Volkstelling). Ook diende D'66 amendementen in op de Volkstellingenwet i.v.m. vernietiging van materiaal.

24 De staat is geen zedenmeester. Door de fractie van D'66 werden in de afgelopen 4 jaar op grond van dit principe gepleit:

- a) afschaffing van de filmcensuur via een initiatiefwet-Visser-Voogd (PvdA);
- b) afschaffing strafbaarstelling abortus;
- c) afschaffing strafbaarstelling pornografie.

25 D'66 pleitte voor een mentaliteitsverandering van de rechterlijke macht via twee wegen:

- a) instelling van een raad van mensen uit alle maatschappelijke groeperingen, die betrokken wordt bij de selectie van de rechterlijke macht;
- b) bij opleiding van de rechters moeten ook de gedragswetenschappen worden betrokken.

26 D'66 pleitte voor uitbreiding van de drukpersvrijheid tot andere media.

27 D'66 pleitte voor de mogelijkheid van echtscheiding, ook op eenzijdig verzoek, mits de positie van de kinderen gewaarborgd is.

X. MILIEUBEHEER:

28 Door de werkgroep Milieubeheer/Gezondheidsbescherming van D'66 zijn de afgelopen 4 jaar een aantal belangrijke rapporten gepubliceerd n.l.:

- Toekomstbeleid inzake gezondheidsbescherming
- Luchtverontreiniging
- Waterverontreiniging
- Invloed milieuverandering en milieuverontreiniging op onze biosfeer en op het welzijn van de mens (28-7-1969, 1e versie)
- Afvalwaterprobleem Noord-Oost-Nederland (augustus 1970).

29 De belangrijkste vragen, die door de Tweede Kamerfractie gesteld zijn betroffen:

- de smeerpijp (4 mei 1970)
- luchtverontreiniging Noordzeekanaalgebied (15 oktober 1969)
- normen voor luchtverontreiniging: worden deze normen spoedig opgesteld en kan voorlopig de zgn. TNO-norm worden gehanteerd (5 november 1969).

XI. CULTUUR, RECREATIE EN MAATSCHAPPELIJK WERK:

30 D'66 heeft vier jaar lang aangedrongen op het snel van de grond doen komen van edukatieve en regionale (c.q. plaatselijke) radio- en televisiestations. Hierbij is sterk gepleit voor een structuur ex art. 47b van de Omroepwet, d.w.z. los van de N.O.S. Ernstige kritiek is geuit op Minister Klompé, die, mede door de politieke gevoeligheid van de omroepproblematiek, deze voor de "éducation permanente" zo belangrijke zaak heeft laten sloffen (voor medio 1969 toegezegde nota's zijn nog steeds niet verschenen!!).

31 Via een initiatiefwet-Visser wordt getracht een einde te maken aan de koppeling tussen het lidmaatschap van een omroepvereniging en het betalen van kijk- en luistergelden. Uit een oogpunt van democratische representativiteit is het niet billijk, dat voor de verdeling van de zendtijd thans alleen zij meetellen, die aan beide genoemde voorwaarden voldoen (naar analogie van het denkbeeld van omroepverkiezingen).

32 Bij de begrotingsbehandelingen is aangedrongen op meer ruimte voor nieuwe en experimentele vormen van kunstbeleving. Geproduceerd is

een "gewenste tekst van een nieuwe Wet op de Raad voor de Kunst", waarin voor de Raad voor de Kunst een meer open en democratische structuur is voorgesteld. Veel van de hierin genoemde denkbeelden worden door de door Minister Klompé ingestelde commissie terzake overgenomen.

XII. REGIONALE INDUSTRIALISATIE: HET NOORDEN

33 Reeds bij de behandeling van de 2e Nota Ruimtelijke Ordening (1967) heeft de Tweede Kamerfractie benadrukt, dat er een goed uitvoeringsplan zou moeten komen om de doelstellingen van de Nota te kunnen realiseren. Dezelfde kritiek is geuit bij de behandeling van de Nota Noorden des Lands (1968). D'66 heeft er toen op aangedrongen om naast een doel op lange termijn (het jaar 2000) een doel voor 1973 vast te leggen, nl. het bereiken van een stabiele migratiebalans. Boven dien is er door D'66 bepleit om regelmatig vervolgnota's te laten opstellen om te zien of de doelstellingen gerealiseerd worden.

34 Door Nypels is bovendien voorgesteld om de 145 miljoen gulden die vrij zouden komen door de liquidatie van Breedband uitdrukkelijk te bestemmen voor een ontwikkelingsmaatschappij t.b.v. de regionale industrialisatie. De betreffende motie werd echter door vrijwel de gehele Kamer verworpen (maart 1971).

XIII. VERKEER EN WATERSTAAT:

35 In 1968 diende D'66 (Dijkstra) een initiatiefwetsontwerp in tot regeling van het rijkschoolonderricht. Dit heeft geleid tot een kettingreactie, waarbij uiteindelijk art. 208 van de Grondwet (onderwijsvrijheid) is gewijzigd en een radicale oplossing nog dit jaar (1971) mogelijk is.

36 Op aandrang van D'66 is, via een nieuwe en overzichtelijke vorm van presentatie een werkelijke parlementaire controle op de uitvoering van het Rijkswegenplan mogelijk geworden. Dit is geen sinecure, wanneer men bedenkt, dat met dit plan jaarlijks een bedrag van 700 miljoen is gemoeid.

XIV. LANDBOUW:

37 D'66 kwam als eerste partij met de voorstellen voor oprichting van een Grondbank, nadat het landbouwbedrijfsleven daar een rapport over had gepubliceerd. Samen met PvdA is er voor gezorgd dat dit kabinet over dit idee van de Grondbank nog een uitspraak zal doen.

VOORUITSTREVENDE VOLKSPARTIJ

Op 13 mei 1971 heeft het partijbestuur van de PvdA op onze brief als volgt gereageerd:

Aan het partijbestuur van D'66

Geacht bestuur,

In de vergadering van ons partijbestuur van 10 mei j.l. is de inhoud van uw brief van 1 mei j.l. ter sprake geweest.

Ook wij vinden het bijzonder wenselijk dat een nader overleg tussen de drie bij het progressief regeerakkoord betrokken partijen, plaatsvindt. Wij baseren ons daarbij op de congresuitspraak van 5 februari j.l. van onze partij waarin wordt gezegd dat het streven van beide groeperingen - "het zij rechtstreeks, hetzij via een federatief verband - naar het tot stand komen van een grote vooruitstrevende volkspartij, die wezenlijke hervormingen beoogt", voor de Partij van de Arbeid aanvaardbaar is.

Het beste is wellicht om tegen het eind van de maand een vergadering te houden met delegaties van de drie partijbesturen. Daarbij zou de in uw brief geopperde gedachte op de agenda geplaatst kunnen worden. Daarnaast zijn er een aantal andere zaken die om verder overleg vragen, zoals het betrekken van de leden van de partij(-en) bij een verdere ontwikkeling, de mogelijkheid van gezamenlijke standpuntbepaling in politieke kwesties en gezamenlijke acties, het harmoniseren van de besluitvorming in de verschillende partijen in het geval van samenwerking (bijvoorbeeld bij "tussentijdse" gemeenteraadsverkiezingen), andere mogelijkheden om de samenwerking verder uit te bouwen, bijvoorbeeld op bepaalde terreinen van het wetenschappelijk onderzoek en de wijze waarop de partijbesturen hun medeverantwoordelijkheid voor dit proces kunnen waarmaken.

Wij stellen ons van onze toekomstige samenwerking veel voor en nemen ons voor om in de komende dagen contact op te nemen met de besturen van D'66 en PPR om hun reacties op het bovenstaande te vernemen.

Met vriendelijke groeten

A.A. van der Louw
voorzitter

Het hoofdbestuur achtte het wenselijk dat spoedig na de verkiezingen de voorbereidingen om tot vorming van een vooruitstrevende volkspartij te komen beginnen. Daarom heeft het HB op 1 mei 1971 een brief van de volgende inhoud aan de besturen van de PvdA en de PPR verzonden:

Dames en Heren,

Als onderdeel van het door onze partijen getroffen regeerakkoord is op onze partijcongressen tot uitdrukking gebracht dat dit regeerakkoord moet worden gezien in het perspectief van het tot standkomen van een vooruitstrevende volkspartij.

Het is onze vaste overtuiging dat de tot standkoming van deze vooruitstrevende volkspartij nu met kracht bevorderd moet worden.

Zonder een intensieve voorbereiding in onze drie partijen, maar juist ook daarbuiten - met name in de kringen van niet in onze partijen georganiseerde vooruitstrevende Nederlanders - zal deze tot standkoming niet gelukken.

Daartoe stellen wij u voor op korte termijn als besturen, al dan niet in de vorm van delegaties, bij een te komen om een eerste bespreking aan dit onderwerp te wijden.

Onzerzijds zal dan het voorstel worden gedaan een instituut met vergaande bevoegdheden op te richten, waarvan de taak zal worden deze vooruitstrevende volkspartij tot stand te brengen.

Dit instituut zal met name moeten zorgen dat aan de basis van onze partijen de gesprekken over de voortgang van het vernieuwingsproces op korte termijn beginnen.

Van groot belang achten wij dat in dit instituut een ruime plaats wordt ingeruimd voor hen die buiten onze partijen in wezen hetzelfde doel nastreven.

Met belangstelling uw berichten tegemoet ziende,

hoogachtend,
namens het Hoofdbestuur

J. Beekmans,
voorzitter

J.A. Nagtegaal,
secretaris

Van het bestuur van de P.P.R. hebben wij mondeling mededeling gekregen dat ook zij bereid zijn aan de door ons voorgestelde bespreking deel te nemen. De delegatie van D'66 zal in wisselen-

VERSLAG VAN EEN "PROVINCIAAL KONGRES"

door Peter Hijmans

de samenstelling voorlopig bestaan uit Beekmans, Van Mierlo, Van de Wildenberg, Geelen, Mertens, Nuis, Verhaar en Nagtegaal.

Het is duidelijk dat vele onderwerpen in onze bespreking aan de orde zullen komen, maar één van de belangrijkste zal ongetwijfeld zijn het overleg over de wijze waarop de leden van de partijen betrokken gaan worden bij de besluitvorming over deze voor ons allen zo gewichtige zaak.

Het ligt in de bedoeling van het HB om regelmatig in de Democraat verslag te doen van hetgeen tussen de partijen wordt besproken.

J.A. Nagtegaal.

DERDE WERELD

In augustus van dit jaar wijdt Kerk en Wereld in Driebergen een zomercurcusweek aan de Derde wereldproblematiek. Om het onderwerp zo diep mogelijk te kunnen uitgraven zal de aandacht vooral worden gericht op Latijns-Amerika, het werelddeel dat zo sterk in de belangstelling staat.

Vanuit drie richtingen wordt het terrein geëxploreerd. Wat heeft dit continent voor economische mogelijkheden en problemen? Hoe liggen de politieke kaarten, op welke wijzen gaan de Latijns-Amerikanen zelf tot politieke actie over en hoe zit het met de (on)afhankelijkheid van deze landen? Welke rol spelen de kerken tussen establishment en proletariaat? De deelnemers gaan zelf een rol spelen bij de informatievervalsing. Vóór de week begint maken zij "huiswerk": in de weken die aan de cursus voorafgaan zullen zij uit hun krant en weekblad knippen wat aan informatie over Latijns-Amerika wordt geboden.

Stof wordt tevens aangedragen in de vorm van films, inleidingen en excursies. De week krijgt een slot in Zuid-Amerikaanse stijl: een assado, oftewel een Latijnse barbecue.

Data: 31 juli - 7 augustus. Prijzen: f 100,-- pp., f 185,-- p. echtpaar, f 60,-- p. kind van 5 t/m 15 jaar, f 40,-- p. kind van ½ t/m 4 jaar.

Inlichtingen en aanmelding bij conferensie-secretariaat Kerk en Wereld, De Horst 1, Driebergen, telefoon: 03438-2241.

Op 15 mei, onder een stralende hemel, hield de regio Noord-Holland in Zaan-dam haar tweede provinciaal kongres. Op zichzelf is het organiseren van een prov. kongres binnen D'66, een uniek gegeven, zodat ik mij naar Koog a/d Zaan begaf om dit alles onbevooroordeeld te ondergaan, eenmaal binnen in de aula van de Lindenboomschool heerste er al de kenmerkende sfeer van D'66 kongressen, een levendige discussie tussen diverse groepjes mensen.

Om ongeveer 11.15 uur opende de voorzitter CH. Mertens de vergadering met een woord van welkom, waarna de heer B. van Dam, regiovoorzitter, een rede hield over het functioneren van de regio. Uit zijn betoog bleek dat de regio Noord-Holland een bloeiend geheel is, opgebouwd uit sub-regio's en een federatie Zuid-Kennemerland, dat door het regiodagelijks bestuur gecoördineerd wordt. Maar ook hier bleek weer dat het zeer vele werk op betrekkelijk weinig mensen neerkomt. Vandaar dat de heer Van Dam erop aandrong de leden te activeren en dat er ook meer aan ledenwerving dient te geschieden, om een roofofbouw op enkelen te voorkomen.

Uit de hierop volgende discussie kwam als meest duidelijke punt naar voren dat men met de huidige regiostructuur zeer tevreden is, maar dat de samenwerking met de PvdA en de PPR op plaatselijk nivo alles behalve rozegeur en maneschijn is, men pleitte dan ook voor de grootst mogelijke voorzichtigheid met deze samenwerking en veel aandacht te schenken aan de gesprekken aan de "basis" hierover.

BELEID

Na de pauze gaf de heer A. Redeker, fractievoorzitter van de Provinciale Statenfractie, een verantwoording van het gevoerde beleid in het afgelopen jaar.

Hieruit kwamen de volgende punten naar voren: de samenwerking met de PvdA en de PPR is realiseerbaar. Het kollege van Gedeputeerde Staten is een afspiegelingskollege. Redeker sprak over een lachspiegel-kollege.

Er is wel een gemis van contact met de "achterban". Men hoort veel problemen te laat of helemaal niet. De fractie zal zich blijven verzetten tegen de industrievestiging in het Noord-Zee-kanaalgebied ten koste van de recreatie en is tegen de uitbreiding van Schiphol.

Uit de reacties op dit betoog kwamen vele facetten naar voren. Er kwamen uit de vergadering drie moties ter tafel waarin men pleitte voor een reaktivatie van de leden, het leveren van een gedeputeerde en aandacht besteden aan de recreatie in de Zaanstreek.

Verder verliepen de discussies uiterst levendig. Er waren vele sprekers waaronder een lid van de PvdA fractie in de provinciale staten en een lid van de PPR fractie.

VRIJHEIDSRECHTEN EN INFORMATIE- VERWERKING

Gevraagd: belangstellenden voor dit probleem dat in een subgroep van de werkgroep technologie zal worden behandeld. Het gaat hier om te zoeken naar technische en juridische structuren die waarborgen moeten scheppen opdat de persoonsinformatie die in rekenautomaten is opgeborgen, niet zó gebruikt kan worden dat de individuele vrijheidsrechten in gevaar komen. Uiteraard is iedereen met belangstelling welkom, maar vooral zal medewerking van computerdeskundigen, juristen en (sociaal)-psychologen nodig zijn. Belangstellenden worden gevraagd zich op te geven bij de initiatiefnemer: J. Vlietstra, Groen van Prinstererlaan 32, Eindhoven, tel. 040-430844.

D'66 IN DEN HAAG

Het secretariaat van de afd. Den Haag is per 31 maart 1971 overgenomen door:

mevr. W.A. Cohen-Welter
Violonweg 14
Den Haag
tel. 070-553814

WAT WILLEN JULLIE NOU ?

Als ik in mijn koffertje de nota's nattel die de Cie Coördinatie Raad- en Statenfrakties heeft ontvangen na vele herhaalde verzoeken aan de afdelingen en frakties dan krijg ik de neiging u allemaal te vragen: Wat willen jullie nou?

In december op het kongres te Breda kregen wij het ene verzoek na het andere, iedereen wilde wel meewerken want het was zo vreselijk nodig dat er gecoördineerd werd tussen de verschillende raad- en statenfrakties. Vol optimisme zijn Wim Dik, Rinze Bloemhof, Erik Denig en ondergetekende begonnen een simpele grote lijn te bedenken waarlangs het mogelijk moest zijn ieder raads- en statenlid snel van

advies te kunnen dienen. Bovendien leek het ons uitermate nuttig als we konden voorkomen dat er overal in het land dubbel werk werd gedaan.

Vandaar ons verzoek:

Stuur ons de door jullie gemaakte nota's en houd ons op de hoogte van die onderwerpen die landelijk en wellicht door de werkgroepen nader uitgezocht moeten worden. Slechts enkele afdelingen zoals Papendrecht, Monnikendam, Amsterdam en enkele anderen stuurden ons nota's en informatie ter inventarisatie.

Op het moment dat de commissie begin januari met haar werk begon wisten we twee dingen héél zeker: Vraag op dit moment niet te veel aan de afdelingen want zij hebben hun handen vol aan het raads- en statenwerk en de komende verkiezingen en zorg er voor dat het meest essentiële, nl. een lijst met gegevens en adressen van D'66 samengesteld en verspreid wordt. We hebben duidelijk toch te veel gevraagd want de afdelingen zijn te beroerd om de nota's die wij vragen te sturen, of de afdelingspost wordt niet voldoende gelezen (de cie coörd. Raads- en Statenfrakties gebruikt geel papier). Aan de tweede opdracht die wij ons hadden gesteld hebben wij voldaan. Eind maart is een landelijke adreslijst

rondgestuurd en deze week heeft u allemaal een Know Howlijst van de in onze partij opgeslagen kennis thuis gekregen.

We willen graag méér doen: bijv. voorkomen dat prov. staten van Noord-Holland niet op de hoogte is van de uitspraken over de kwestie Schiphol van hun kollegae in Noord-Brabant en meer van dit soort kommunikatiestoornissen. Maar de gegevens en wensen moeten van u komen.

Wij zouden graag willen weten wanneer de verschillende frakties (prov. staten, 2e en 1e Kamer) vergaderen zodat wij tenminste in de gelegenheid zijn ons op de hoogte te houden van wat er besproken en besloten wordt en het voor ons op die manier mogelijk wordt problemen te signaleren die op meer dan één plaats aan de orde zijn. Misschien valt er dan wel iets te coördineren. Het adres van de Cie Coörd. Raads- en Statenfrakties is Keizersgracht 576 te Amsterdam.

Namens de Cie Coörd. Raads- en Statenfrakties

Ruby van der Scheer-v. Essen.

POLITIEK VAN DE BOEKENPLANK

Politieke partijen

Dick Houwaart, schrijver van het politiek jaarboek 1970 en 1971, heeft zich de moeite getroost alle politieke partijen eens duidelijk op een rij te zetten. Inclusief al dan niet complete beginselprogramma's, verkiezingsprogramma's of een samenvatting uit de rijstebrij van woorden en zinnen. Daarom is zijn "Partijen op het eerste gezicht" een nuttig boekwerkje geworden dat met negen-negentig niet duur is betaald. Het is een uitgave van Bekking in Amsterdam.

Kiezen zonder keuze

Onder redactie van Jan Rogier, redacteur van Vrij Nederland, is een boek samengesteld waarin een aantal facetten van onze ondemocratische samenleving worden blootgelegd. De historische groei van het parlementaire stelsel bespreekt Jan Rogier. De relatie tussen democratie en cultuur behandelt de analytische filosoof drs. S.J. Doorman. Hoe ondemocratisch het bedrijfsleven in elkaar zit analyseert de econoom drs. P.E. de Hen redacteur van VN. De journalist en politiek commentator dr. A.L. Constandse geeft een aantal voorbeelden van alternatieve vormen van democratie. Een uitgave van Bruna. Kosten: negen gulden en drie kwartjes.

Sociale politiek

Bij Wolters Noordhoff NV in Groningen zijn verschenen "Kernpunten van de sociale politiek" en "Kernpunten van het sociale recht" van mr. J. Mannoury, voorzitter van de Raad van Arbeid in Utrecht en buitengewoon hoogleraar aan de Nederlandse economische hogeschool in Rotterdam. In het eerste boek komen de voornaamste richtlijnen van de sociale politiek aan de orde. In het andere worden de hoofdzaken van het arbeidsrecht behandeld.

Encyclopedie

De belangstelling voor politiek is het afgelopen decennium met sprongen toegenomen. Er heerst echter vaak een grenzeloze spraakverwarring die soms alleen maar het gevolg is van onkunde van de begrippen die men hanteert.

De Franse uitgever Seuil vroeg aan Jean Lacouture, politiek redacteur van Le Monde, een beknopte encyclopedie samen te stellen. Lacouture trok voor ieder onderwerp specialisten aan die hij de opdracht gaf beknopt en helder te zijn en iedere zwaarwichtigheid te mijden. Uitgeverij Bruna brengt het voor veertien-vijftig op de politieke markt. De vertaling is van drs. F. de Haan.

Van Riel-Van Tijn

Het is eigenlijk nauwelijks nodig het boek Mr. H. van Riel in gesprek met Joop van Tijn nader toe te lichten. De senator is algemeen bekend door zijn dikwijls zeer steekhoudende opmerkingen, die hij maakt waar maar mogelijk en naar zijn mening noodzakelijk is. De optekenaar Joop van Tijn is de man met de goede vragen en het nauwkeurig noteren van wat de markante VVD-er aan meningen te spuien heeft. Het strekt de uitgeverij De Arbeiderspers tot eer deze twee Nederlanders bij elkaar te hebben gebracht.

Schermerhorn

Het dagboek dat prof. dr. ir. W. Schermerhorn als voorzitter van de commissie-generaal voor Nederlands-Indië heeft bijgehouden is een historische bron van grote waarde. Uiterst nauwkeurig heeft hij genoteerd hoe het dekolonisatieproces dat zich in Indonesië tussen 1945 en 1949 heeft voltrokken, is verlopen. Het is een dagboek dat van belang is voor beoefenaren van staats- en volkenrecht. Het bevat ook belangrijk materiaal voor sociologen die de invloed kunnen bestuderen van pers- en pressuregroepen op het gevoerde beleid en voor polemologen die kunnen nagaan hoe men nolens volens in een oorlog glijdt. De beide delen kosten samen f 65,- en zijn uitgegeven door Wolters-Noordhoff NV in Groningen.

BESLUITENLIJST VAN DE ALGEMENE LEDEN VERGADERING GEHOUDEN TE AMSTERDAM OP 27 FEBRUARI 1971

Agenda

1. Opening
2. Verkiezing notulencommissie en stemcommissie
3. Installatie voorzitters, huishoudelijke mededelingen
4. Procedure afspraken
5. Notulen congres Breda
6. Verslag H. B. over de onderhandelingen met andere partijen ingevolge de resolutie van Breda
7. Voorstellen H. B. t.a.v. de verdere onderhandelingen
8. Toelichting ingediende resoluties en moties
9. Discussie over de voorstellen van H. B., de resoluties en de moties
Tijdens de lunchpauze presentatie kandidaten Eerste Kamer en Hoofdbestuur. (de verkiezing van het H. B. vindt plaats gedurende de middag)
10. Stemmingen en conclusies
11. Verkiezing in functie van leden van het dagelijks bestuur.
12. Verkiezing programmacommissie, rapportagecommissie, geschillencommissie en kascommissie
13. Behandeling diverse moties
14. Sluiting
Voor deze ALV is hetzelfde congresreglement van kracht, dat gebruikt is voor de ALV gehouden te Breda op 19 en 20 december 1970, met dien verstande dat alle moties bij de congresvoorzitter dienen te worden ingediend.

Congres

1. Opening. Voorzitter Beekmans opent de vergadering om 10.50 uur.
2. In de notulencommissie worden benoemd dames Bienfait en de Nerée en de heer van Kooten.
In de stemcommissie worden benoemd mevr. Zomerplaag en de heren Schouten en Boon.
3. Als voorzitters worden gehstalleerd de heren Kingma, Hofman en Baehr.
4. Wegens het grote aantal congresgangers kan de votometer niet gebruikt worden.
5. De notulen van het Congres van Breda gehouden op 19 en 20 december 1970 worden goedgekeurd.
- 6/7 De heren Nagtegaal en Beekmans brengen namens het HB verslag uit over de onderhandelingen met andere partijen ingevolge de resolutie van Breda en over de nog te voeren onderhandelingen na verkregen overeenstemming.

8. Toelichting ingediende resoluties en moties

- a) Resolutie van de afd. Doesburg: "De ALV van D'66 De algemene ledenvergadering van D'66, bijeen op het congres van 27 februari 1971 te Amsterdam, overwegende, dat de recente ontwikkelingen in de in de binnenlandse politiek eens te meer aanleiding zijn voor het bieden van een alternatieve electorale keuze, in het bijzonder gericht op een doorbreking van de huidige partijpolitieke verhoudingen;

dat een stembusaccord met de PvdA en PPR (of met welke andere partij dan ook), op zijn minst D'66 als kiezersalternatief, onduidelijker maakt, wellicht zelfs de indruk zal wekken dat D'66 zich thans conformeert aan het "oude" politieke bestel;

constaterende, dat D'66 bereid is regeringsverantwoordelijkheid te dragen, vermits de te vormen coalitie de realisatie van essentieel geachte beleidsplancriteria mogelijk maakt;

spreekt als haar oordeel uit: dat de meest effectvolle wijze voor een inbreng op basis van het beleidsplan pas is te beoordelen na een uitspraak van de kiezers

t.a.v. het door D'66 veroordeelde partijstelsel, d.w.z. na de verkiezingen; dat daarvoor, door D'66 dienovereenkomstig geen verbindende afspraken tot samenwerkingen moeten worden gemaakt;

dat vóór de verkiezingen t.a.v. overleg met andere partijen moet gelden:

- a) dat deze er op gericht zijn ertoe bij te dragen dat het alternatief D'66, aan de kiezers verduidelijkt wordt;
- b) dat dergelijke gesprekken beogen een snelle kabinetsformatie mogelijk te maken;

besluit; dat D'66 op basis van het beleidsplan zelfstandig aan de verkiezingen deelneemt.

Indiener van de resolutie: D'66 afdeling Doesburg. Toelichting door v.d. Molen die namens de afd. mededeelt dat deze besloten heeft haar resolutie niet in stemming te brengen i.v.m. motie Fiege/Brand.

- b) Resolutie van de afd. Naarden: "De afd. D'66 Naarden, bijeen in haar vergadering van 11 februari 1971, overwegende, dat een stembusaccord met de P.v.d.A. op dit moment niet door de D'66-kiezers begrepen zal worden,

dat de instemming van de P.v.d.A. met het beleidsplan van D'66 lippendienst en opportunisme van het moment geacht moet worden,

dat de P.v.d.A. zich heeft geïsoleerd en geen praktisch haalbaar alternatief biedt voor de huidige regeringscoalitie,

pleit in grote meerderheid voor het onmiddellijk losmaken van de "verloving" met de P.v.d.A.

en wenst, dat D'66 duidelijk in eenvoudige en frisse taal zijn eigen gezicht laat zien in deze tijd, waarin geen uitzicht bestaat op een aanvaardbaar alternatief voor het kabinet De Jong.

Toelichting door Binsbergen wordt ingetrokken i.v.m. motie Fiege/Brand.

- c) Motie Fiege/Brand: "De ALV van D'66 bijeen op 27 februari 1971 te Amsterdam, kennis genomen hebben van het HB-voorstel inzake een samenwerkingsverband met de PvdA en PPR, uitmondend in een grote vooruitstrevende volkspartij.

Besluit:

- 1) dat D'66 het voorgestelde samenwerkingsverband verwerpt.
- 2) dat D'66 zich geheel zelfstandig - als alternatief voor de partijen van links en rechts - aan de kiezers zal (blijven) presenteren.
- 3) dat D'66 - ter verwezenlijking van zijn beleidsplan - bereid is tot het sluiten van een eenmalig regeeraccord, dat uitzicht biedt op een meerderheid in de Kamer.

Wordt door beide indieners toegelicht.

- d) Resolutie van der Kaaden-Boogert: "Het congres van D'66 op 27-2-1971 in Amsterdam bijeen, overwegende dat ieder handelen van D'66 op korte termijn gericht moet zijn op de verwezenlijking van de doelstellingen op lange termijn, te weten:
 - a) democratisering van de samenleving, zoals in ons beleidsplan uitgewerkt,
 - b) staatsrechtelijke vernieuwingen,

- c) nieuwe partijpolitieke indeling langs andere scheidslijnen, doelmatige in plaats van een ideologische instelling ten aanzien van de keuze van de middelen.

Wordt toegelicht door E.H. Schuyer.

- e) Motie van der Burg: "Het congres van D'66 bijeen te Amsterdam op 27 februari 1971, overwegende,
- a) - dat D'66 in principe bereid is regeringsverantwoordelijkheid te dragen, ook in de periode 1971-1975,
 - dat D'66 daartoe bereid is met ander partijen een regeerakkoord aan te gaan, mits daardoor een substantieel deel van ons beleidsplan verwezenlijkt kan worden en de inbreng van de coalitiegenoten niet op ernstige bezwaren stuit,
 - dat het voorgestelde regeerakkoord met P.v.d.A. en PPR, eventueel uitgebreid met ander coalitiegenoten, aan die eisen kan voldoen,
 - b) - dat de politiek op lange termijn o.a. gericht is op doorbreking en hervorming van de politieke structuur, zoals vastgelegd op diverse voorgaande congressen,
 - dat deze politiek op lange termijn thans geen punt van discussie uitmaakt, omdat slechts aan de orde is het al of niet aan een regering willen deelnemen, samen met PvdA, PPR en eventuele anderen,
 - dat bovendien doorbreking van verstarde partijverhouding en van politieke opstelling vooral tot stand moet komen door opsplitsing van bestaande partijen en hernieuwde opstelling van bij de politiek betrokkenen op grond van politieke criteria,
 - en dat dus niet moet geschieden door overeenkomsten tussen partijen,
 - c) - dat D'66 zich vanaf het eerste uur heeft uitgesproken voor een dualistisch regeringsstelsel, waarbij het parlement een onafhankelijke, controlerende taak heeft en waarbij iedere parlements-lid tot de z.g.n. regeringspartijen of tot z.g.n. oppositiepartijen behoort.
 - dat in die constellatie een regering niet dient af te treden op grond van het verwerpen van een regeringsvoorstel door het parlement,
 - dat dit standpunt nog onverminderd door D'66 wordt ingenomen,
 - dat eventuele coalitiegenoten uitdrukkelijk van deze zienswijze op de hoogte dienen te worden gesteld,

Besluit

het voorstel tot het aangaan van een regeerakkoord met PvdA en PPR te aanvaarden en te ondersteunen, met dien verstande dat uitdrukkelijk het volgende wordt vastgesteld:

1. Het punt betreffende de vorming van een progressieve volkspartij wordt als nu niet ter zake diende voor een regeerakkoord uit de overeenkomst verwijderd.
2. De bij het regeerakkoord betrokken en nog te betrekken partijen worden ervan in kennis gesteld dat D'66 als zelfstandige partij aan de verkiezingen deelneemt en zich ook daarna een eigen standpunt voorbehoudt, dat de parlementaire fractie van D'66 zich een houding overeenkomstig haar dualistische standpunt voorbehoudt, dat eventuele D'66-ministers niet hun portefeuille zullen teruggeven, uitsluitend op grond van het niet aanvaard zien van regeringsvoorstellen, en dat een regeerakkoord naar de mening van D'66 geen oppositieakkoord betekent.

Wordt toegelicht door de indiener.

- f) Resolutie Kouwenhove-de Sain: "Het congres van D'66 op 27 februari 1971 te Amsterdam bijeen overwegende
- dat een oppositie-ackoord geen deel heeft uitmaakt van het mandaat van het congres Breda aan het HB
 - dat dit oppositie-ackoord derhalve niet voldoende aan de basis van de partij is doorgesproken

Besluit

dat indien D'66, PvdA en PPR en eventuele andere partijen die bij het regeringsakkoord betrokken zullen zijn, geen regeringsverantwoordelijkheid zullen gaan dragen, onze partij over de in te nemen positie zich na de verkiezingen zal uitspreken in een hieraan gewijd congres, waardoor het dan in te nemen standpunt juist zal zijn afgestemd op de uitspraak van de kiezers.

- g) Motie Achten: "De ALV van D'66, bijeen op het congres van 27 februari 1971 te Amsterdam, overwegende,
- dat D'66 in 1966 werd opgericht om te komen tot een doorbreking van de partij-politieke verhoudingen in de Nederlandse politiek, en tot een democratisering van ons staatsrechtelijk en maatschappelijk bestel;
 - dat, nu in 1971 aan de hand van concrete omstandigheden beoordeeld moet worden of D'66 alleen dan wel met anderen de gewenste vernieuwing dient na te streven, het van realiteitszin getuigt zich op dit moment vóór samenwerking met andere partijen uit te spreken;
 - dat het Hoofdbestuur van een juiste beoordeling van de politieke situatie heeft blijk gegeven door te pleiten voor een samenwerking met de PvdA en de PPR, omdat dit in de geldende omstandigheden de snelste weg is naar een grondige vernieuwing van ons partij-politiek en staatsrechtelijk bestel, en het beleidsplan van D'66 in belangrijke mate kan worden verwezenlijkt;
- stelt vast, dat het tot dusverre gevoerde beleid van het Hoofdbestuur als juist en doelmatig moet worden beoordeeld, en draagt het Hoofdbestuur op in de verdere besprekingen met de PvdA en de PPR over samenwerking voor de komende verkiezingen een maximale inbreng van de eigen D'66 uitgangspunten tot stand te brengen.

Wordt toegelicht door H.J. van Lookeren Campagne.
Sprekers: Zeevalking en Nooteboom.

- h) Amendement op motie van Coorengel, en met het NVV besprekingen te beginnen met als doel de vakbeweging te ontkoppelen van de P.v.d.A. en om zodoende te komen tot één categoriaal Vakverbond. En besprekingen te beginnen met de Radio en T.V. verenigingen VARA, AVRO, TROS en VPRO om tot één onafhankelijke Radio en TV omroep te geraken.

Wordt door indiener toegelicht.

Verdere sprekers: De Goederen en de Bres.

Motie van orde van Lieftink om i.v.m. de stemmingen een lidmaatschapscontrole te houden wordt verworpen.

Motie Jasper: "De ALV van D'66 bijeen op het congres van 27/2/'71 te Amsterdam: overwegende, dat het in de periode tussen de congressen ontbroken helft aan een goede communicatie, waardoor onrust, misverstanden voer voor tegenstanders zijn ontstaan, draagt de onderhandelingscommissies op om in de komende onderhandelingsperiodes regelmatig en op de juiste wijze rapport uit te brengen via aan duidelijkheid niets te wensen overlatende persberichten en andere mogelijke communicatievormen.

9. Discussie over de voorstellen van HB, de resoluties en moties.

Sprekers: Bark, Wessel, Schmitz, Nieuwenhuis, Schouten, Mej. Roolvink, Redeker, Mej. Goudsmit, Schwarz, Baudet, Koot, Derksen, Mertens, Zeeman, Lems, Ovezall, Coorengel, Dirks, mevr. Gelderblom, Kaper, (intermezzo door optreden in rood gewaad van Kabouter Vischjager), Van Mierlo (namens onderhandelingsdelegatie). Interrupties: Van der Burg, E.H. Schuyer, Mevr. Gelderblom en v.d. Kaaden.

Na een voorstel van Patijn krijgt Den Uyl het woord.

Na voorstel v.d. Kolk krijgt Aarden het woord.

Interruptie E.H. Schuyer.

Verdere sprekers: Nagtegaal, Fiege, v.d. Burg, v.d. Kaaden, Schwarz. Interrupties: o.a. Gruyters, van Mierlo.

Motie Dirks wordt door congresleiding overgenomen en aanvaard, zodat 2e termijn sprekers vervalt.

10. Stemmingen en conclusies.

Motie Fiege/Brand wordt verworpen met handopsteken. Motie van der Kaaden (alleen punt B) samen met motie van der Burg wordt verworpen met handopsteken.

Motie Kouwenhove-de Sain wordt verworpen met handopsteken. Amendement Coorengel op motie Achten wordt verworpen met handopsteken.

Motie Achten wordt aanvaard met handopsteken. Van der Ven stelt voor de "Verzoeken om wijzigingen in het regeringsprogramma": "Het congres verzoekt de onderhandelingsdelegatie zo mogelijk te doen toevoegen aan het regeerakkoord; c.q. de tekst te wijzigen:

1. Na punt 23 onder hoofdstuk V e:

Tegengaan van discriminatoire behandeling van ongetrouwden, buitenshuis werkende vrouwen en andere minderheidsgroepen in wettelijke regelen (belasting, pensioenen, erfopvolging, woningbouw, woningtoewijzing, e.d.).

2. Als eerste zin van punt 10 onder hoofdstuk VI c toevoegen:

De overheid moet -onder waarborging van het grondrecht der ouders hun kindertal zelf te bepalen- een actief beleid voeren om de bevolkingsgroei tot staan te brengen.

3. De laatste zin in hoofdstuk V c punt 13 dient te vervallen.

4. Toe te voegen aan punt 24:
c. de kinderen te beveiligen.

5. Punt 12 wordt aangevuld met het voornemen, dat het op nationale schaal verlagen van de klasse- of groepsdelers moet worden omgezet in een beleid, waarbij iedere school die zich volgens een weldoordacht plan in open contact met anderen voor vernieuwing van zijn onderwijs en schoolorganisatie inzet, alle voorzieningen moet krijgen, die zij daartoe nodig heeft.

6. Alsnog vast te stellen, dat het onderwijsbeleid erop gericht zal zijn de bereidheid, de mogelijkheden en samenwerking van de onderwijsorganisaties en instellingen tot verhoging van de efficiency in het onderwijs te versterken en voorts met deze een commissie in het leven te roepen ter voorbereiding van een Instituut voor Schoolbegrotingen, zoals is voorgesteld in het Beleidsplan van D'66, over te geven aan HB om deze alsnog te verwerken of te gebruiken bij verklaringen tijdens de verkiezingen. Voorstel wordt overgenomen.

Resolutie Hoofdbestuur: "Het congres van D'66, op 27 februari 1971 in Amsterdam bijeen, overwegende, dat door D'66 alles in het werk dient te worden gesteld om in de nabije toekomst te geraken.

a. tot staatsrechtelijke vernieuwing,
b. tot partijpolitieke vernieuwing,
c. tot een regeringsbeleid, dat zoveel mogelijk stoelt op het beleidsplan van D'66
besluit:

1. D'66 aanvaardt de ontwerp-overeenkomst als neergelegd in bijlage A: (De elementen van de ontwerp-overeenkomst PvdA - PPR - D'66)
2. Indien overeenstemming zou worden bereikt met een of meer confessionele partijen zal deze zo spoedig mogelijk en nog voor de verkiezingen ter goedkeuring worden voorgelegd aan een voor dit doel bijeen te roepen congres van D'66.
3. Indien als gevolg van de verkiezingsuitslag de drie samenwerkende partijen geen regering zullen vormen zal ten behoeve van een voortgaande doorbreking van de electorale verhoudingen het ontwerp-regeringsprogramma mede dienen als basis voor een verder gezamenlijk optreden.

4. Binnen een half jaar na de verkiezingen komt D'66 in Congres bijeen om aan de hand van de verkiezingsuitslag en de daarna ontstane situatie te beoordelen welke conclusies ten aanzien van het bereiken van de bovengenoemde doelstellingen moeten worden getrokken.

Wordt met overweldigende meerderheid met handopsteken aanvaard.

11. Verkiezing in functie van leden van het dagelijks bestuur.

a) Deze verklaring werd de congresleden ter hand gesteld:

"In verband met de noodzakelijke continuïteit van de werkzaamheden in het Hoofdbestuur c.q. dagelijks bestuur hebben de zittende voorzitter (J. Beekmans) en de zittende secretaris politiek (J. Nagtegaal) besloten, voorlopig de periode voor welke zij zijn gekozen niet tussentijds te beëindigen.

Er zijn derhalve geen vakatures voor de beide bovengenoemde functies.

Voor de vakatures van vice-voorzitter hebben zich 3 kandidaten gemeld, te weten de heren:

H. Geelen (reeds lid van het Hoofdbestuur)

E.H. Schuyer

H. Verhaar

voor de functie van penningmeester heeft zich kandidaat gesteld de heer J. Gerritsen.

Mevr. Soetenhorst stelt een vraag over het nog aanblijven van Beekmans en Nagtegaal gezien de motie aanvaard te Breda (zie notulen b4). Sprekers: Jongedijk, mevr. Warnaar, Bark, Aarts, Rood, Nagtegaal, v.d. Kolk, Meerburg, Redeker, v. Mierlo, Wessel, Beekmans (verklaart uit HB te zullen treden bij verkiezing tot 2e kamerlid, hij vraagt een uitspraak van de ALV omtrent zijn aanblijven als voorzitter.) Stemming over eerste alinea van bovenvermelde verklaring. Er wordt met votometer gestemd. voor: 77%, tegen 23%, zodat Beekmans en Nagtegaal in hun functies gehandhaafd blijven.

b) E.H. Schuyer trekt zijn kandidatuur voor het HB in gezien de aanvaarding van de HB resolutie.

c) Verkiezing vice-voorzitter: Verhaar 60%
Geelen 31%

zodat Verhaar tot vice-voorzitter verkozen is.

d) Gerritsen wordt tot penningmeester verkozen
65% voor
9% tegen
22% onthoudingen.

12. Verkiezing commissies

In de rapportagecommissie worden gekozen: Boeren, mevr. Smal-Klitsie, Mulié, van der Scheer en v.d. Linden.

In de programmacommissie worden gekozen: Schwarz, Brand, van der Burg, Zeven, Elders, Moerkerk en v. Beekhuizen.

In de geschillencommissie worden gekozen: Lucaks (voorz.) Scheltema, Ubbink, v. Oldenburg, Onnes, Mevr. Segeth, de Beaufort, Capit.

In de kascommissie worden gekozen: Post, de Widt en Hendrix.

13. Behandeling diverse moties.

Motie Dordrecht: "Het congres van D'66 op 27 februari 1971 te Amsterdam bijeen, stelt vast dat het regeerakkoord met de Partij van de Arbeid en de Politieke Partij Radikalen zodanig van inhoud is, dat:

- a. het voor de Staten-, Raads- en Rijnmondfrakties van D'66 geen belemmering oplevert om zich volledig onafhankelijk op te stellen;
- b. het voor de Eerste en Tweede Kamerfractie van D'66 geen belemmering oplevert om in kwesties, welke niet in het regeerakkoord zijn geregeld, zich volledig onafhankelijk op te stellen.

En en ander geldt uiteraard ook voor de onderscheidene frakties van de P.v.d.A. en de PPR."

Wordt bij handopsteken aanvaard.

Motie Schijndel: "De ALV van D'66 te Amsterdam bijeen op 27 februari 1971:

overwegend:

dat de huidige wapenwedlopen van geen enkel belang zijn voor welke wereldburger dan ook en dat het kleine Nederlandse aandeel in de wereldproductie en handel van wapens geen wezenlijke economische bijdrage levert voor de Nederlandse Industrie en

Constaterend:

dat de Nederlandse wapenproductie en handel met name "De Kruithoorn" te Den Bosch, ongecontroleerd wapens kan verkopen aan in conflict zijnde ontwikkelingslanden en dat in zijn algemeenheid de wapenwedlopen het voortbestaan van de mensheid in gevaar brengen.

stelt vast:

dat het door het wederzijdse wantrouwen van NAVO enerzijds en WARSHAUPECT anderzijds bijna onmogelijk is een begin met wapenvermindering en ontwapening zolang de Organisatie der Verenigde Naties nog niet volledig effectief kunnen werken.

en besluit:

als begin van een wezenlijke bijdrage tot vermindering van bewapening het hoofdbestuur van D'66 op te dragen:

- a. Een subwerkgroep samen te stellen die parlementaire en democratisch geleide buitenparlementaire aktie's gaat bevorderen en coördineren ter geleidelijke verdwijning van de Nederlandse wapenproductie en internationale wapenhandel.
- b. In haar partijprogramma op te nemen dat meer gelden ter beschikking moeten worden gesteld voor het Ned. Polemologisch Instituut te Groningen en dat deze uitgaven moeten ressorteren onder "Defensie", dit ten koste van de huidige "Defensie-uitgaven".
- c. In haar partijprogramma op te nemen dat medewerkers van wapenfabrieken en of wapenhandel die lid zijn van D'66 geen kandidaat kunnen zijn voor Gemeenteraad, Prov. Staten of Staten der Generaal. (Dit betekent o.a. dat Mevr. Schoutsen lid van D'66 van de afd. Den Bosch, en secretaresse bij de "N.V. De Kruithoorn" te Den Bosch haar kandidatuur als vierde op de lijst voor de binnenkort te houden Gemeenteraadsverkiezingen in Den Bosch, welke een test-case gaan vormen voor de komende kamerverkiezingen) moet neerleggen of dat zij haar functie bij de Kruithoorn moet neerleggen).
- d. In het verkiezingsprogramma voor de Gemeenteraadsverkiezingen 1971 van de afdeling Den Bosch van D'66 te laten opnemen dat in principe er naar moet worden gestreefd de N.V. de Kruithoorn op te heffen of te doen overgaan op civiele productie."

Wordt bij handopsteken verworpen.

Motie Coorengel I: "Het congres 27 februari 1971 bijeen blijft bij de aangenomen motie 4-5-6 april 1970 en sluit de kandidaten die zitting hebben in gemeenteraden en provinciale staten uit zich te laten verkiezen bij de Tweede Kamer verkiezingen april 1971 op lijsten ingediend door de partij Democraten '66.

overweging:

Het is een volstrekt duidelijke zaak dat het gestelde in de motie van mevrouw Löbner-Polling e.a. aangenomen op het congres 4-5-6 april 1970 zegt dat kandidaten die reeds zitting hebben in een vertegenwoordigend lichaam provinciale staten en gemeenteraden niet hun kunnen laten verkiezen in de 2de Kamer of er moet een duidelijke reden zijn van overmacht. Het is mij bekend dat van geen van de kandidaten en wel de Heren die zitting hebben in de provinciale staten en gemeenteraden zo'n dergelijke verklaring hebben afgelegd."

Motie Coorengel II: "Het congres van 27 februari 1971 bijeen gezien de stemming die heeft plaats gevonden op het congres 19-20 december 1970 ten aanzien van de verkiezingen van de Lijstaanvoerder besluit; Coorengel, Johannes Bernardus geb. 9-5-'23 de enige tegenkandidaat van de Heer van Mierlo alsnog naar de 2e plaats op de in te dienen kandidatenlijst te plaatsen". Worden bij handopsteken verworpen.

Motie Spoor: "De leden van D'66, bijeen in congres op 27 februari 1971, te Amsterdam, besluiten, Tot een Ad Hoc zo nauw mogelijke samenwerking van de landelijke werkgroepen van D'66 met de respectievelijke equivalenten van die politieke groeperingen welke dit congres accepteert als partners (b.v. in een stembusaccorder) tijdens - en na de algemene verkiezingen op 28-4-'71, en gaan over tot de orde van de dag." Zal opnieuw worden ingediend op e.v. congres. Na verkiezingen.

Motie Mevr. Warnaar: "Het congres van D'66 op 27-2-1971 in Amsterdam bijeen, overwegende,

- a) dat de kiezer recht heeft op een optimale duidelijkheid,
 - b) dat D'66 alleen dan een wezenlijke invloed kan uitoefenen op het beleid wanneer de partij deel uitmaakt van een nieuw te vormen regering,
 - c) dat D'66 als partij in de oppositie alleen dan enig tegenspel van niveau zal kunnen leveren wanneer een voldoende aantal vertegenwoordigers van de partij in de tweede kamer zitting hebben,
 - d) dat kleine, en daardoor onmachtige, vertegenwoordigingen van partijen in de tweede kamer niet in overeenstemming zijn met de opvattingen van D'66 omtrent een optimaal functioneren van het parlement, draagt het hoofdbestuur op om de statutaire procedure tot opheffing van D'66 als politieke partij in werking te stellen direct nadat gebleken zal zijn, dat D'66 na de eerstvolgende verkiezingen niet in aanmerking komt voor deelneming aan een nieuw te vormen regering, en dat de partij in de oppositie niet zal kunnen beschikken over tenminste tien vertegenwoordigende zetels in de Tweede Kamer der Staten Generaal."
- Wordt ingetrokken, zal op e.v. congres eventueel weer worden ingediend.

Moties Jasper I en II vervallen tot e.v. congres.

14. Beekmans sluit congres na alle aanwezigen voor hun medewerking te hebben bedankt om 18.30 uur.

Taakverdeling D'66 in de eerste kamer

Hieronder vindt u de taakverdeling van de eerste kamerfractieleden van D'66.

Fractie voorzitter: de heer N.F.I. Schwarz
plaatsvervanger: de heer W. Draijer
leden: mevr. P.C.J. Wassen-van Schaveren
de heer A. Martini
de heer D. Eisma
de heer H.J. Rang

COMMISSIEVERDELING:

Staten/Algemene zaken:	Schwarz	vervanger: Rang
Ontwikk. samenwerking:	Draijer	" Eisma
Binnenl. zaken:	Wassen	" Rang
Eur. samenwerking:	Rang	" Martini
Justitie:	Schwarz	" Draijer
Buitenl. zaken:	Eisma	" Schwarz
Financiën:	Rang	" Martini
Defensie:	Martini	" Rang
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening:	Eisma	" Wassen
Verkeer en Waterstaat:	Martini	" Eisma
Economische Zaken:	Rang	" Martini
Sociale zaken:	Wassen	" Rang
Volksgezondheid:	Wassen	" Schwarz
Kultuur, Rekreatie:	Eisma	" Draijer
Maatschap. werk:	Wassen	" Eisma
Herziening B.W.:	Martini	" Schwarz
Grondwetherziening:	Schwarz	" Draijer
Landbouw, Visserij:	Eisma	" Martini
Onderwijs, Wetenschappen:	Draijer	" Wassen

UIT DE TWEEDE KAMERFRAKTIE

Fraktievoorzitter : Hans van Mierlo
Vice-voorzitter en
penningmeester : Arie de Goede
Sekretaris : Minne Dijkstra

FRAKTIEKOMMISSIES

Buitenlandse Zaken; van Mierlo, Visser, Engwirda en Imkamp
(Uit de Vaste Kommissies; Buitenl. Zaken, Ontwikkelings-samenwerking Defensie, Handelspolitiek, Suriname/Nederl. Antillen).

Milieubeheer; Nypels, Dijkstra, Imkamp, Nooteboom, Terlouw.
(uit de Vaste Kommissies: Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Verkeer en Waterstaat, Landbouw en Visserij en Volksgezondheid).

Sociale en Economische zaken: de Goede, Imkamp, Nypels, Nooteboom, Terlouw, Engwirda.
(uit de Vaste Kommissies: Economische Zaken, Sociale Zaken, Financiën, Middenstand, Rijksuitgaven, Kern-energie).

Binnenlandse Zaken en Justitie: Goudsmit, Terlouw, Wilbers, Nooteboom.
(uit de Vaste Kommissies: Justitie, Binnenlandse Zaken, Civiele Verdediging en Ambtenaren en Pensioenen).

Onderwijs en Cultuur: Wilbers, Dijkstra, Imkamp en Visser.
(uit de Vaste Kommissies: Onderwijs en Wetenschappen en C.R.M.).

VASTE KOMMISSIES

	leden	plaats- vervanger
Suriname/Ned. Antillen	de Goede	Imkamp
Ontwikkelingssamenwerking	Engwirda	Imkamp
Justitie	Goudsmit	Visser
Binnenl. Zaken	Goudsmit	Wilbers
Civiele Verdediging	Nooteboom	Visser
Ambtenarenzaken/Pensioenen	Nooteboom	Nypels
Onderwijs/Wetenschappen	Wilbers	Dijkstra
Financiën	de Goede	Engwirda
Rijksuitgaven	de Goede	Engwirda
Defensie	Visser	Goudsmit
Volkshuisvesting/R.O.	Nypels	Nooteboom
Verkeer/Waterstaat	Dijkstra	Imkamp
Economische Zaken	Terlouw	Imkamp
Handelspolitiek	Imkamp	Engwirda
Middenstand	Imkamp	Terlouw
Kernenergie	de Goede	Terlouw
Landbouw/Visserij	Dijkstra	Imkamp
Sociale Zaken	Nypels	Nooteboom
Volksgezondheid	Nooteboom	Goudsmit
C.R.M.	Wilbers	Imkamp

Kommissies met verschillende aantallen leden

Buitenlandse zaken	van Mierlo, Visser	Engwirda
Naturalisaties	Goudsmit	Engwirda
Inlichtingen en Veiligheidsdiensten	van Mierlo	
Visserij	Imkamp	Dijkstra
Werkwijze	van Mierlo	Goudsmit
Verzoekschriften	Visser	Engwirda

D'66 IN DE EK + TK

Na de, voor de progressieve partijen, succesvolle verkiezingen van 28 en 29 april j.l. is onze tweede kamerfractie met vier man uitgebreid en hebben zes D'66-ers hun intrede in de eerste kamer gedaan. Hieronder vindt u de namen en adressen van onze fractieleden.

Tweede Kamerfractie:
H.A.F.M.O. van Mierlo, Herengracht 26, Amsterdam 020-241734
A.M.Goudsmit, Nic. Anslijnstraat 95, Amsterdam 020-195313
A. de Goede, Brederode 28, Leiderdorp 01710-42421
M.J.J.A. Imkamp, Willemstraat 55, Den Haag 070-605560
E.Nypels, Cederlaan 11, Rijswijk 070-905771
W.A.F.Wilbers, Griegstraat 21, Bergen op Zoom 01640-35195
E.C.Visser, van Baerlestraat 63bv., Amsterdam 020-724069
M.Dijkstra, Hazzeleger 22, Beesterzwaag 05126-1606
M.B.Engwirda, Badhuisweg 90, Scheveningen 070-552495
J.C.Terlouw, Tolsteegsingel 31, Utrecht 030-13784
G. Nooteboom, Ruigeweg 73, St. Maartensvlotbrug 02246-1454

Het telefoonnummer van de fractie D'66 is 070-614911.
Het adres is Binnenhof 1a, Den Haag.

Eerste Kamerfractie:
W. Draijer, Singravenlaan 13, Enschede 05400-14633
N.F.I. Schwarz, Schoutenstraat 9, Den Haag 070-245189
P.C.J. Wassen-van Schaveren, Puccinidreef 7, Voor-schoten 01717-4927
A. Martini, Hoekenes 110, Amsterdam 020-193437
D. Eisma, Kinkelenburg 15, Apeldoorn 05760-31609
H.J.Rang, Ch. Beltjenslaan 10, Sittard tel. 04490-3964.

Mededelingen van het hoofdbestuur

In het vervolg komen er maandelijks overzichten van de hoofdbestuursvergaderingen en mededelingen betreffende de organisatie in de Democraat te staan.
Hieronder volgen de eerste mededelingen.

Sinds enige tijd is het landelijk sekretariaat bereikbaar onder twee telefoonnummers: 020-226996-237534.
Dit voorkomt langdurig wachten en bevordert een snelle afhandeling van uw gesprekken.

Per 1 juni 1971 is de heer A.I. Alons benoemd tot chef de bureau op het landelijk sekretariaat.
De verdere bezetting op het sekretariaat is als volgt: mej. Marijke Abbestee (ledenadministratie), mej. Sylvia Dierdorp (financiële administratie) en mevr. Ilonka Meder-Bodt) voor werkgroepen en spreekbeurten.
Het sekretariaat is op werkdagen van 9.00-17.00 uur bereikbaar.

De heer J. Nagtegaal heeft om maatschappelijke redenen zijn lidmaatschap van de Eerste Kamer niet kunnen aanvaarden. In zijn plaats is nu benoemd: de heer H.J. Rang, Ch. Beltjenslaan 10, Sittard. tel. 04490-3964.

Met ingang van september 1971 gaat het hoofdbestuur maandelijks een "open studiedag" beleggen over actuele politieke problemen. Deze dagen zijn vooral bedoeld ter informatie van raads- en statenleden en werkgroepen. Voorlopig staan als punten op de agenda inflatiebestrijding, gewestvorming, agglomeratie groot Amsterdam en de luchthavenproblematiek.
Hierover volgt t.z.t. meer informatie.

Op 19 juni 1971 belegt het hoofdbestuur een landelijke vergadering met alle afdelingen in het Jaarbeurskongrescentrum te Utrecht. Van alle afdelingen zijn drie mensen welkom. Als centrale punten staan op de agenda: communicatie binnen D'66, structuur afdelingen en regio's.
Houdt u zoveel mogelijk vrij om deze vergadering bij te kunnen wonen.

NIEUW HOOFDBESTUUR

Op de eerste vergadering van het gedeeltelijk vernieuwde hoofdbestuur, gehouden op 6 maart j.l., is het volgende dagelijks bestuur gekozen c.q. het huidige dagelijks bestuur als volgt aangevuld:

voorzitter:

J.A.P.M. Beekmans, Staakweg 11, Dirksland
tel. 01877-1698

vice-voorzitter:

H.L. Verhaar, Ringdijk 10, Nes a.d. Amstel
tel. 02974-353

sekretaris politiek:

J.A. Nagtegaal, Leeuweriklaan 8, Rotterdam
tel. 010-184670

sekretaris organisatie:

F.C.M. van Leeuwen, Alkenoord 147, Capelle a.d. IJssel
tel. 010-333763, overdag: 010-302415

publiciteit:

W.H. Schouten, Peuleyen 194, Waddinxveen
tel. 01828-5929

penningmeester:

J. Gerritsen, Praagplantsoen 119, Haarlem
tel. 023-324691

coörd. raads- en statenfrakties:

R.E.v.d. Scheer-v. Essen, Oosteinderweg 234, Aalsmeer
tel. 02977-7714

werkgroepen:

M.N.J.A.M.v.d. Wildenberg, Merellaan 479, Maassluis
tel. 01899-7893, overdag: 070-814011

lid:

A.J. Meerburg, Woonboot Askeladd, t/o Merwedekade 149, Utrecht, tel. 030-886597

De taakverdeling binnen het hoofdbestuur is als volgt:

regio Groningen:

E. Bruins (geen HB-lid), J. Israëlplein 5a, Groningen
tel. 050-33502

regio Friesland:

H.v.d. Kriek (geen HB-lid), Breedstraat 40, Leeuwarden
tel. 05100-28538

regio Drenthe:

Mevr. S. Venema-Noordhoff, Watermolendijk 10, Eelde
tel. 05907-2558

regio Overijssel:

wordt nog iemand voor gezocht

regio Gelderland plus Polders:

J. Feenstra, Hofsingel 166, Arnhem tel. 085-456971

regio Utrecht:

R. Bloemhof, Galicië 15, Leusden tel. 03490-1982

regio Noord-Holland:

G.B. van Dijk, Groot Heiligland 19, Haarlem
tel. 023-317898

regio Zuid-Holland:

H. Geelen, Sportlaan 299, Den Haag
tel. 070-680174

Mevr. J. Essers-Coenen, Officiersvliet 48, Zwijndrecht
tel. 01850-29006

regio Zeeland:

A.R. Spoor, Schuitenweg 3, Scheveningen
tel. 070-337168

regio Noord-Brabant:

A.J. Kalthoff, Vrijheidsstraat 22, Oosterhout,
tel. 01620-4521

regio Limburg:

A. Palte, Pres. Kennedystraat 8, Amby bij Maastricht
tel. 04400-22313

2e sekretaris organisatie:

P.C.M. Hijmans, v. Hilligaertstraat 20 IV, Amsterdam
tel. 020-718196

kampagne:

J.D. Hoogendoorn, Joseph Haydnlaan 2, Apeldoorn
tel. 05760-34189

lid:

L.A. van Montfoort, Maastrichtsestraat 55, Scheveningen
tel. 070-555137

D'66-COMMISSIES

Op het D'66 congres in Amsterdam, gehouden op 27 februari j.l. werden de volgende personen in de volgende commissies gekozen c.q. herkozen.

PROGRAMMACOMMISSIE

N. Schwarz	Schoutenstraat 9 Den Haag 070-245189 070-771875
J. Brand	v. Ostadelaan 48 Naarden 02159-33568
A.v.d. Burg	Sportlaan Den Haag 070-332300
P.J. Zeven	v. Aerssonstraat 238 Den Haag 070-542769
J.L.M. Elders	Vredema de Vriesstraat 72 Rotterdam 010-201882
J.H. Moerkerk	Hartenstraat 32 Amsterdam 020-226098
H. van Beekhuizen	Herengracht 314 Amsterdam 020-230726

Voor het H.B. zijn in de commissie de volgende leden gekozen:

M.v.d. Wildenberg	Merellaan 479 Maassluis 01899-7893 overdag: 070-814011
A. Spoor	Schuitenweg 3 Scheveningen 070-337168
L.A. van Montfoort	Maastrichtsestraat 55 Scheveningen 070-555137
H. Geelen	Sportlaan 299 Den Haag 070-680174

Voor de fractie zitten momenteel in de commissie

H.A.F.M.O. van Mierlo	Herengracht 26 Amsterdam 020-241734
E. Nypels	Cederlaan 11 Rijswijk 070-905771

RAPPORTAGECOMMISSIE

J.A. Boeren	Lucaslaan 19 Nijmegen 08800-24448
Mevr. M. Smal-Klitsie	Herenweg 202 Heiloo 02200-32060
C.Th.O. Mulié	Elpermeer 234 Amsterdam 020-267312
J.W. van der Scheer	Oosteinderweg 234 Aalsmeer 02977-7714
J.L. van der Linden	Molenstraat 146 Ede

GESCHILLENCOMMISSIE

M. Scheltema	Gravin Marialaan 2 Leidschendam 01761-3968
Mevr. A.C. van Lookeren Campgane-Boldingh	Oud Poelgeest 10 Oegstgeest 01710-52891
Drs. Ubbink	v. Lawrick v. Pabststraat 3 Arnhem 085-452426
J.N.D. v. Oldenburg	Gerard Alewijnstraat 10 H.I. Ambacht
J.J. Onnes	Doornenburg 25 Apeldoorn 05760-34387
M.J. Segeth-Dibbetz	Tromplaan 45 Voorthuizen 03490-24980
L.J. Capit	de Lairessestraat 128 Amsterdam 020-795692
J.M.A. Franse	Platenmakerstraat 67 Elst 08809-2053
E. Lukács	v. Breestraat 91A Amsterdam 020-766367

KASCOMMISSIE

H. Post	Fokkerstraat 14 Badhoevedorp
R.A. de Widt	Kolklaan 21 Maarsbergen 03433-491
J.P.J. Hendrix	Schinkelkade Amsterdam 020-714174

Vrouw van kamerlid op de bon

Ir. N.F. Schwarz, Eerste Kamerlid voor D'66, kreeg ondanks zijn aandringen geen bekeuring. Wel echter zijn vrouw (Zie pagina 1), die zondagmiddag ook deelnam aan de kraakactie van het zwembad "De Duikelaar" in Hardinxveld. Samen met de Tweede-Kamerleden C. Laban en J.P. Pronk (beiden P.v.d.A.) en nog vijfhonderd mensen had ir. Schwarz het zwembad, dat zondags is gesloten, gekraakt. Acht

leden van de gemeenteraad zijn tegen openstelling op zondag, zeven zijn vóór.

Ir. Schwarz zal vragen stellen aan minister Beernink (binnenlandse zaken) over het kraken van zwembaden. Het Eerste Kamerlid vraagt zich af hoe het mogelijk is, dat zwembadkrakers een proces-verbaal krijgen (behalve zijn vrouw kregen nog twintig andere mensen een proces-verbaal) terwijl de Hoge Raad zich nog bezint over de strafbaarstelling van zwembadkraken.

Ombudsman en democratie

Dringend noodzakelijk is - naar de mening van dr. H.H. Kirchheiner - de invoering van het ombudsman-instituut, ook in ons land. Hij komt tot deze conclusie in het proefschrift "Ombudsman en democratie" - in handelseditie uitgegeven door Samsom Uitgeverij nv te Alphen aan den Rijn.

Dr. Kirchheiner toont zich een warm voorstander van invoering, ook in Nederland, van het instituut van ombudsman. Een dergelijk instituut immers, zo zegt hij, zal een bijdrage leveren tot een versterking van de democratie in het algemeen en zal ongetwijfeld een directere band vormen tussen overheid en burger en zal leiden tot een versterking van de autonomie van de burger en tot een dialoog tussen burger en overheid. Ofschoon het instituut in ons land "niet in een bij uitstek vruchtbare bodem zal vallen", acht dr. Kirchheiner de invoering daarvan geboden, want - zo stelt hij - komt men tot invoering van het onafhankelijke instituut van de ombudsman, dan kunnen door het onafhankelijk onderzoek en het onafhankelijk oordeel, in het bijzonder bij samengaan met een zo groot mogelijke openbaarheid, frustraties worden opgeheven, het gedrags-

patroon van gezagsdragers worden gewijzigd, de democratische levenshouding ten gunste worden beïnvloed, onbegrijpelijke of onduidelijke beslissingen worden doorgelicht en - tenslotte - de mondigheid van de Nederlandse burger erdoor worden versterkt". Elders in dit proefschrift wordt gesteld, dat de ombudsman in ons land juist door zijn contacten van mens tot mens en door zijn oordelen niet alleen bevrijdend zal kunnen werken en humaniteit bij de gezagsdragers zal kunnen versterken, maar tevens zal kunnen bijdragen tot opvoeding in een democratische levenshouding".

GARANTIES

Dr. Kirchheiner wijst er op, dat de invoering van het instituut temeer nodig en noodzakelijk is als een voorwaarde voor het scheppen van garanties voor de vrijheidsrechten van de mens, de gevoelens van rechtszekerheid van de enkeling en voor het respect voor de waarde van de autonome mens. Het zeker stellen van de gevoelens van rechtszekerheid is, naar zijn mening, temeer noodzakelijk nu in de moderne maatschappij met een steeds verdergaande uitbreiding van de staatsbevoegden, met een machtsstroom en machtsconcentratie en met een bureau-

cratisering van de administratie, de enkeling steeds meer in de knel dreigt te geraken.

Samenvattend stelt de auteur, dat het instituut van de ombudsman een onmisbaar element is van de democratie, zowel in representatief als in geestelijk opzicht, welks invoering betekent een stimulering in het vertrouwen in het bestuur. De invoering van het instituut is noodzakelijk, ook al blijft het thans nog de vraag of de geest in ons land bij een brede laag van de bevolking, in het bijzonder bij de gezagsdragers; er op dit moment voldoende rijp voor is.

In het proefschrift wordt uitvoerig ingegaan op de te stellen eisen aan de ombudsman, op diens taak en op de benoeming van de ombudsman, die - naar het oordeel van dr. Kirchheiner, zou dienen te geschieden door de volksvertegenwoordiging. Drie democratische elementen moeten, naar zijn oordeel, zo zuiver mogelijk in het Nederlandse Instituut worden ingebouwd en deze elementen zijn: vertrouwen, verantwoordelijkheid en rechtszekerheid. De ombudsman dient zich zo vrij en onafhankelijk mogelijk op te stellen en moet er op uit zijn "om met al zijn krachten bij te dragen om de verantwoordelijkheidsgevoelens van hen die met overheidsgezag zijn bekleed jegens de burger springlevend te houden".

ONBESMET

Dr. Kirchheiner verzet zich tegen de gedachte, als zouden er in ons land geen figuren gevonden kunnen worden, die werkelijk volledig "politiek" onbesmet zouden zijn - een eis die z.i. aan de Nederlandse ombudsman gesteld dient te worden. De ombudsman immers, zo zegt hij, is alleen maar gehouden te werken volgens de door het parlement vastgestelde instructie, doch overigens geheel zelfstandig en vrij. Gelukkig, zo concludeert hij, heeft ons land nog vele uiterst bewaarde juristen - mannen en vrouwen - van wie de beslissingen in rechts- en beleidsvragen "onverdacht" zijn. Een andere conclusie luidt, dat het Instituut in de Grondwet behoort te worden verankerd, wil men althans het Instituut het ook in ons land die plaats geven, die het - naar zijn mening althans - toekomt.

Aan het proefschrift zijn veertien stellingen toegevoegd, waarbij er onder meer op wordt gewezen, dat invoering van het instituut van de ombudsman in ons land tot consequentie zou kunnen hebben, dat ook de notarissen als openbare ambtenaren onder zijn competentie worden gebracht.

Uitvoerig wordt in het proefschrift nader ingegaan op het ontstaan van het Ombudsman-instituut in de Scandinavische landen (Zweden en Denemarken) en worden de wezens-kenmerken van deze instituten nader belicht. Daarbij concludeert dr. Kirchheiner, dat het Zweedse instituut waardevoller is dan het Deense.

Verkiezingen in cijfers

	ZETELS.				
	kamer '67	staten '70	kamer '71	kamer '67	kamer '71
KVP	26,5	24,2	21,9	42	35
ARP	9,9	9,2	8,6	15	13
CHU	8,1	8,4	6,3	12	10
	44,5	41,7	36,8	69	58
PvdA	23,5	23,2	24,6	37	39
D'66	4,5	7,7	6,8	7	11
PPR	----	2,4	1,8	--	2
	28,0	33,3	33,2	44	52
VVD	10,7	12,1	10,3	17	16
CPN	3,6	4,4	3,9	5	6
PSP	2,9	1,9	1,4	4	2
Bind. Rechts	0,0	0,7	0,3	--	0
DS'70	0,0	0,0	5,3	--	8
SGP	2,0	2,5	2,4	3	3
Boeren partij	4,8	1,7	1,1	7	1
GPV	0,9	1,1	1,6	1	2
van Velsen	----	----	0,1	--	0
DEM. 2000	----	----	0,1	--	0
BEJ. en ARB.	----	----	0,3	--	0
KABOUTERS	----	----	0,4	--	0
GED 18-65+	----	----	0,0	--	0
BEJ. NED.	----	----	0,4	--	0
NW. ROOMS	----	----	0,4	--	0
LAND. BEJ.	----	----	0,0	--	0
BEJ. ARB.	----	----	0,0	--	0
PAR. v. RECHT	----	----	0,0	--	0
MIDD. PARTIJ	----	----	1,5	--	2
BEJ. 65+	----	----	0,1	--	0
NED. APPEL	----	----	0,4	--	0
PSD	----	----	0,0	--	0
OVERIGE	2,6	0,5	----	--	--
TOTAAL	92,4	68,1	78,5	150	150

Er zijn nog veel mensen die graag lid van D'66 willen worden , Uw hulp is daarvoor van belang.

Nieuwe leden is een behoefte voor D'66. Na de succesvolle verkiezingen moet het niet zo moeilijk zijn mensen voor D'66 enthousiast te maken.

Ga uw vrienden en uw kennissen eens langs.
Een nieuw lid woont dichterbij dan u denkt.

Bon voor een nieuw lid van D'66

naam: man/vrouw

adres:

plaats:

telefoon:

Bovenstaande bon invullen, uitknippen en in gesloten enveloppe opzenden aan D'66, Keizersgracht 576, Amsterdam.

Alvast bedankt.